

Sygn. akt III UK 13/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Roman Kuczyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu w R.
o ustalenie wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 kwietnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego -Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w R.
z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt IV Pa .../05,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2005 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. oddalił powództwo A. M. skierowane przeciwko

Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu w R. o ustalenie wypadku przy pracy i sprostowanie protokołu powypadkowego. W postępowaniu sądowym ustalono, iż powód w dniu 28 października 2002 r. przystąpił do wykonywania pracy o godzinie 7:00, a ok. 11 00 źle się poczuł, wyszedł z pracy i udał się do domu. W tym dniu wykonywał swoje zwykłe obowiązki, a dzień wcześniej nie świadczył pracy. W dniu 29 października 2002 r. ok. godzinie 3:00 został przewieziony przez pogotowie do szpitala gdzie stwierdzono zawał mięśnia sercowego. Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że zdarzenie z dnia 29 października 2002 r. któremu uległ powód nie spełnia definicji wypadku przy pracy w oparciu przepisy ustawy z 30 czerwca 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199 poz. 1673). Odnosząc się do poszczególnych elementów tej definicji Sąd przyjął, że zdarzenie miało związek z wykonywaniem pracy, gdyż pierwsze objawy zawału wystąpiły w trakcie wykonywania pracy przez powoda, lecz zabrakło w nim przyczyny zewnętrznej oraz przesłanki nagłości. Sąd odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego podkreślił, że warunki pracy powoda nie mogą być uznane w konkretnej sprawie za przyczynę zewnętrzną, zaś nagłość odnosi się zarówno do przyczyny jak i skutku zdarzenia i elementy te winny przebiegać w czasie dłuższym niż jedna dniówka robocza, a tego w niniejszej sprawie zabrakło.

Z wyrokiem tym nie zgodził się powód i wniósł apelację.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. uznał apelację za nieuzasadnioną i oddalił ją w całości wyrokiem z dnia 13 października 2005 r. Sąd ten ocenił, iż postępowanie dowodowe nie dało podstaw do ustalenia, aby istotnie warunki pracy powoda były na tyle niekorzystne, by mogły rozstrój zdrowia u powoda spowodować lub się do niego przyczynić. Natomiast materiał dowodowy pozwolił na wskazanie jako przyczyny zawału u powoda dolegliwości wewnętrznych, wynikających ze stanu organizmu powoda. W świetle powyższego brak było jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia apelacji i zakwestionowania zaskarżonego wyroku przez jego zmianę lub uchylenie.

Od powyższego rozstrzygnięcia powód wniósł skargę kasacyjną. Powód w skardze tej wskazał na naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego - art. 3 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 pkt 13 oraz

art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673), art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 6 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 20, poz. 15 ze zm.), a także Dyrektywy nr 93/104/WE z dnia 23 listopada 1993 r. 2. naruszenie przepisów postępowania - art. 378 §1, art. 321 w związku z art. 391 §1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się nieuzasadniona i podlegała oddaleniu pomimo trafnego zarzutu dotyczącego zastosowania przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, mimo że ta ustawa weszła w życie po zdarzeniu – zawale serca ubezpieczonego. W cytowanej ustawie nie ma przepisu, który usprawiedliwiłby pogląd Sądu Okręgowego, jakoby ustawę tę należało zastosować do sprawy o ustalenie wypadku przy pracy co do zdarzenia, które nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2003 r. Przed tą datą ustawa nie podlegała zastosowaniu. Natomiast derogacja ustawy z 1975 r. po pierwsze, nastąpiła dopiero z dniem 1 stycznia 2003 r., a po drugie, derogowane przepisy z tytułu samej derogacji nie tracą swej odpowiedniości normatywnej do oceny stosunków prawnych (zdarzeń prowadzących do określonych stosunków prawnych) już ukształtowanych. Inne konsekwencje byłyby wyjątkiem od zasady *lex retro non agit* i dlatego musiałyby opierać się na szczególnych podstawach, których w tym przypadku nie ma. Przeciwnie, w rozdziale 6 ustawy z 30 października 2002 r. są przepisy, które wyraźnie wskazują na to, że intencją ustawodawcy było dalsze, po 1 stycznia 2003 r., zastosowanie przepisów ustawy z 1975 r. do zdarzeń zaistniałych przed jej derogacją. W szczególności stanowi się tak w normach zawartych w poszczególnych ustępach art. 49 ustawy w odniesieniu do wniosków o świadczenia z tytułu wypadków w drodze do pracy lub z pracy, w odniesieniu do wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci lub uszczerbku na zdrowiu i w odniesieniu do wniosków o świadczenia z tytułu wypadków w szczególnych

okolicznościach. Jednakże te ostatnie uregulowania mogły wywoływać pewną wątpliwość co do intencji ustawodawcy w stosunku do zdarzeń w nich pominiętych. Wątpliwości stąd wynikające usunęła nowelizacja ustawy z 2002 r. przez wprowadzenie do niej art. 49a stanowiącego, między innymi, że przepisy ustawy stosuje się do spraw o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy, które nastąpiły począwszy od dnia 1 stycznia 2003 r. (ust. 1), natomiast, (ust. 2) do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2003 r., stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek (por. art. 49a dodany przez art. 14 pkt 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy (Dz.U. Nr 121, poz. 1264 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2004 r. II UK 448/03, OSNP 2005, nr 9, poz. 129). Sąd Najwyższy oceniając postępowanie sądowe w niniejszej sprawie doszedł do wniosku, że zaskarżone orzeczenie mimo błędnego uzasadnienia, w zakresie powołanych jako podstawę rozstrzygnięcia przepisów prawa, odpowiada prawu. Definicja wypadku przy pracy na podstawie wymienionej ustawy z 2002r., w której za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą: 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych; 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia; 3) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy, w istocie nie różni się od definicji wypadku przy pracy określonego w art. 6 ust 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 20, poz. 105 ze zm.). Sądy orzekające w tej sprawie prawidłowo przeanalizowały definicję wypadku dochodząc do wniosku, iż w niniejszej sprawie jest brak spełnienia przesłanki w postaci przyczyny zewnętrznej zdarzenia, a to z racji tego, że nie mogą być nią same, typowe dla danego zawodu warunki pracy. Ponadto w postępowaniu ze skargi kasacyjnej nie jest możliwe kwestionowanie ustaleń faktycznych, skoro zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powoływanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie są następujące: ubezpieczony nie pracował w okresie bezpośrednio przed wypadkiem ponad swoje siły, nie przekraczał norm pracy, zawał serca był skutkiem dłuższego procesu chorobowego, opinie biegłych nie potwierdziły wpływu warunków pracy na wywołanie zdarzenia w postaci zawału serca u ubezpieczonego. Powołanego w skardze orzecznictwa Sądu Najwyższego uznające zawał serca za wypadek przy pracy nie można odrywać od okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. W przedmiotowej sprawie okoliczności wystąpienia zawału serca nie uprawniają do przyjęcia, że był spowodowany przyczyną zewnętrzną w związku z wykonywaną przez ubezpieczonego pracą. Zgodnie z niebudzącą wątpliwości w orzecznictwie wykładnią art. 378 § 1 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym sąd rozpoznaje sprawę w pełnym zakresie i o treści rozstrzygnięcia, w tym o jego podstawie faktycznej i prawnej, decydują ustalenia poczynione w tym postępowaniu. Sąd drugiej instancji przeanalizował i ocenił wykazy dyżurów i karty pracy, na ich podstawie doszedł do wniosku, że nie można dać wiary argumentom przemawiającym za tym, że w okresie bezpośrednio poprzedzającym zawał mięśnia sercowego, ubezpieczony był narażony na nadmierny wysiłek, Nie wystąpił też stres wywołany nadzwyczajnymi okolicznościami w zakładzie pracy. Z powyższych powodów zarzuty kasacji odnoszące się do naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania cywilnego, jak również Dyrektywy nr 93/104/WE z dnia 23 listopada 1993 r. odnoszącej się do aspektów organizacji czasu pracy, w niniejszym stanie faktycznym nie mogą być uznane za zasadne.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.
